

Sustabdyta pusė JAV valdžios įstaigų

Vašingtonas, lapkričio 14 d. (NYT) — Beveik pusė JAV federalinės valdžios civilių įstaigų reikiadienį sustojė, nes prezidentas Bill Clinton atsisakė pasirašyti Kongreso atsiųstą šią paskirstymo projektą, prie kurio respublikonai buvo pridėję prezidentui nepriimtinių lėšų sumažinimą. Manoma, kad respublikonų dominuojamo Kongreso ir prezidento nesutarimo dėl to, kurios programos svarbiausios, nebus galima išspręsti net iki šio savaitgalio ar net ilgiau.

Antradienį prezidentas kaltė už valdžios patarnavimų sustabdytą vertė respublikonams, sąsąjdamas, jog prie šio lėšų paskirstymo projekto respublikonai buvo prisegę ne tik bendro neturintiesiems įstatymus kelti Medicare mokesčius pensininkams. Respublikonų vardu kalbėjęs Newt Gingrich kaltino prezidentą piliečių klaidinimu, nes prisegti Medicare įstatymo pakeitimai nepakels Medicare mokesčių, o tik atšauks tu mokesčių anksčiau numatytą sumažinimą.

Vienaip ar kitaip, tūkstančiai žmonių, kuriems reikėjo federalinės valdžios įstaigų patarnavimų, turėjo būti apsieiti. Žmonės, kurie norėjo surasti senus mokesčių mokėjimo dokumentus, užsiregistruoti į Socialinio Draudimo programą ar pradėti jos pensijos mokėjimus, gauti pasus kelionėms į užsienį, negalėjo to padaryti. Taip pat iš tarnybų nežinomam laikui paleisti tarnautojai, atsakantys telefonų linijas į JAV Kongreso raštines bei Baltuosius rūmus, kur žmonės skambina pareikšti savo nuomones įvairiais valstybinės politikos klausimais. Visi tie patarnavimai, kartu su daugeliu kitų, yra vadinami neesminiais, tad jų darbuotojai

paleisti, nes šiuo metu nėra numatyta lėšų, iš kurių jų algos apmokamos.

Vėlyvą pirmadienio vakarą, prezidentas Bill Clinton pasakė veto JAV Kongreso atsiųstam laikinam valstybės įstaigų apmokėjimo projektui, kuris būtų skyręs lėšas jų patarnavimams finansuoti, kol Kongresas baigs savo diskusijas dėl valstybės biudžeto. Prie laikino valstybės įstaigų finansavimo projekto respublikonai buvo prijungę pačiam biudžetui numatytų lėšų sumažinimo projektą bei šalutines sąlygas, kurios prezidentui buvo nepriimtinos.

Laikino finansavimo įstatymo prirėkė dėl to, kad Kongresas pavadė tik tris iš trylikos lėšų paskirstymo įstatymų, kurių reikėjo, kad valdžios įstaigos galėtų veikti. Apskaičiuojama, kad jei valdžios įstaigos nebūtų nustojušios veikti, jų apmokėjimo kaina būtų viršijusi Kongreso nustatytą biudžeto deficitą ribą 4.9 milijonais dolerių. Kongresas reikalauja dėl to mažinti skiriamas lėšas. Ir prezidentas sutinka, kad reikia mažinti skiriamas lėšas, kad sumažėtų valstybinio biudžeto deficitas. Bet jų nuomonės išsiskiria dėl to, kurių programų lėšos turi būti mažinamos.

Prezidentas tvirtina, jog jokių būdu nesutiks su Medicare, švietimo bei gamtos apsaugos programų lėšų mažinimu. Kongresas tvirtina, kad be tu sumažinimų, neįmanoma sumažinti deficito. Tuo tarpu, respublikonai bandė priversti prezidentą pasirašyti po jam nepriimtinais sumažinimais, prisegdami juos prie laikino finansavimo įstatymo. Prezidentas nepasidavė spaudimui, ir dabar nežinia, kada valdžios įstaigos vėl pradės normaliai veikti.

Seimo Korupcijos komisijai nepritaria ne tik opozicija

Vilnius, lapkričio 8 d. (AGEP) — Lapkričio 8 d. Seime buvo sudaryta komisija, kuri tirs korupcijos faktus. Ši komisija galės tirti tik tuos faktus, kurie susiję su Seimo, vyriausybės, teismų bei ministerijų pareigūnų daly-

vavimu korupcijoje. Komisija galės apklausti visų lygių pareigūnų, išskyrus prezidentą.

Už komisijos sudarymą balsavo 62 Seimo nariai, daugiausia LDDP frakcijos nariai. Susilaukė nuo balsavimo 21 Seimo narys, daugiausia opozicijos. Opozicija nepritaria tam, kad šešis komisijos narius iš opozicijos siūlo LDDP frakcijos atstovai, o šešis LDDP atstovus siūlo opozicija. Vytautas Landsbergis pasakė, kad korupcija — tai vėžys valdžios kūne, o vėžys dar niekad nėra savęs sunaikinęs.

Prieš komisijos sudarymą balsavo keturi Seimo nariai, iš kurių vienintelė buvo LDDP frakcijos narė Gema Jurkūnaitė. Ji pareiškė, kad Seime jau yra Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija, vadovaujama Vytauto Juškaus. Seimo narė mano, kad reikės kurti ir trečią komisiją, kuri koordinuotų šių abiejų komisijų veiklą. Vytautas Juškus būtų balsavęs už šios komisijos kūrimą, jei ji tirtų tik Romualdo Ozolo kaltinimus vyriausybei.

Konservatorių frakcija pareiškė, kad, jei ji komisiją nebus priimti jos siūlomai atstovai, konservatorių komisijos veikloje nedalyvaus. Gediminas Vagnorius balsavo už komisijos sudarymą, Vytautas Landsbergis susilaikė.

Lapkričio 4 d. Vilniaus savivaldybėje įvykusiame Krikščionių Demokratų partijos Vilniaus skyriaus konferencijoje (iš k.) Albertas Šimėnas, kun. Alfonsas Svarinskas, Algirdas Saudargas ir Medardas Čobotas svarstė ką siūlyti į partijos pirmininkus. Konferencijoje nutarta kandidatai statyti Algirdą Saudargą, kuris taps varžovu dabartiniam pirmininkui Povilui Katiliui.

Nuotr. J. Staselio „Lietuvos ryte“

Amb. Eidintas pakoregavo klaidinančią straipsnį

Bostonas, lapkričio 15 d. — Lietuvos ambasadoriaus JAV Alfonso Eidinto laiškas, nurodantis klaidingą informaciją laikraštyje išspausdintuose straipsniuose, buvo atspausdintas „Boston Herald“ laikraščio trečiadienio laidoje.

Amb. Eidintas laišką parašė, atsakydamas į laikraštyje lapkričio 12-13 d. laidose atspausdintus David Talbott parašytus straipsnius, su tokiais pavadinimais: „Lietuvos holokaustas atsineštas į Massachusetts“ ir „Kaltinimai ryšiais su naciais igelia vietiniams imigrantams“, kuriuose, rašant apie kaltinimus Aleksandrui Li-leikiui ir kitiems, prasielkta su istoriniais faktais.

Laiške ambasadorius pripažįsta, kad niekuomet negalima užmiršti straipsniuose aprašomo tragiško Vilniaus žydų naikinimo Antrojo pasaulinio karo metu. Tačiau jis nurodo, kad pavadinime panaudotas išsireiškimas „Lietuvos holokaustas“ buvo nevykęs. Toks pavadinimas, anot ambasadoriaus, daro prielaidą, kad Lietuva, kaip valstybė, vykdė žydų naikinimą. Jis pabrėžia, kad tuo metu Lietuvos kaip valstybės jau nebuvo, nes 1940 m. ją okupavo Sovietų Sąjunga, o 1941 m. — nacių Vokietija.

Tuo metu, rašo Eidintas, visi žydų reikalai buvo nacių žinio-

je. Lietuvos žydų žudymas buvo oficiali nacių politika, ne Lietuvos. Holokaustas vyko beveik kiekvienoje Europos valstybėje, pažymi Eidintas, bet jį vykdė tik nacių Vokietija. Tačiau yra tiesa, kad kai kurie lietuviai bendradarbiavo su naciais, vykdydami jų „Galutinį sprendimą“. Bet taip pat tiesa, kad kiti lietuviai gelbėjo žydus, pabrėžė A. Eidintas.

Taip pat nevykęs buvo Herald laikraščio įdėtas Lietuvos žemėlapis su nacių ženklų svastika. „Tasi įžeidžia tuos Amerikos lietuvius, kurie JAV karinėse pajėgose kariavo prieš nacių Vokietiją, Lietuvoje kovojusius antinacinės rezistencijos dalyvius ir mane patį, kaip lietuvį“, rašo Eidintas.

Teiginys, kad Lietuva tampa „nacių priglaudžiantis Europos Paragvajus“ yra įžeidžiantis ir išjuokimo vertas. Po karo Holokauste dalyvavę lietuviai buvo Lietuvoje surasti, nuteisti ir nubausti. Bent 219 buvo nubausti mirtimi, rašo amb. Eidintas.

„Nuo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 1990 m., Lietuvos pareigūnai bendradarbiauja su JAV ir Izraelio pareigūnais, ieškodami karo nusikaltėlių“, baigiasi „Boston Herald“ laikraštyje atspausdintas ambasadoriaus Alfonso Eidinto laiškas.

Seimo nariai tariasi dėl Konstitucijos 47-ojo straipsnio

Vilnius, lapkričio 13 d. (AGEP) — Konstitucijos 47-ojo straipsnio papildymą rengianti grupė, sudaryta iš įvairių Seimo frakcijų atstovų, jau yra parngiusi vieną projektą. Pasak Seimo opozicijos vado Vytauto Landsbergio, jis dar derinamas ir greitai turėtų tapti priimtina daugeliui parlamentarų. Konstitucijai pakeisti reikalingas politinių jėgų sutarimas, nes už pataisą būtina balsuoti iš karthus, ir keitimui turi pritari ti mažiau, kaip du trečdaliai visų Seimo narių.

Tačiau pirmadienį spaudos konferencijoje Landsbergis išreiškė susirūpinimą, kad neatrastų kokių nors savanaudiškais interesais intriguojančių veiksmų. Jis pranešė, kad darbo grupės nariai kviečiami pas prezidentą Algirdą Brazauską ir išreiškė viltį, kad tokiu būdu tik perduodama informacija, o ne ruošiamas „koks nors Pronckaus projektas“.

Konstitucijos 47 straipsnis, neleidžiantis įsigyti žemės užsieniečiams, yra viena iš kliūčių, Lietuvai siekiant narystės Europos Sąjungoje. Didžiosios opozicinės frakcijos, pavasarį įsipareigojusios pakeisti šį Konstitucijos straipsnį, nesutinka su Seimo Agrarinio ko-

Baltarusija grąžins skolas už elektrą mazutu

Vilnius, lapkričio 9 d. (Elta) — Penktadienį Lietuvos ministro pirmininko Adolfo Šležičiaus vienos dienos darbo vizitas Gardine prasidėjo pietumis restorane „Belorus“ su Baltarusijos premjeru Michail Čigir. Po jų abi delegacijos nuvyko į oficialaus susitikimo vietą — Gardino vykdymo komitetą. Beje, netoli šio pastato esančioje aikštėje vis dar stovi Lenino paminklas.

Delegacijos be kitų klausimų svarstė sudėtingą situaciją Medininkų punke. Čia šimtai automobilių iš abiejų pusių dažnai stovi eilėje, norėdami pervaziuoti sieną. Nutarta išplėsti Medininkų-Kamenų Log punkto pralaidumą. Kartu bus sudaryta ir sienos pažymėjimo komisija, kuri savo darbą turėtų pradėti nuo Medininkų. Juo labiau, kad per šį punktą eina garsusis 9-asis Europos koridorius.

Delegacijos aptarė ir problemas dėl Baltarusijos skolas už parduotą elektros energiją grąžinimą. Lietuva norėtų, kad kaimyninė šalis greičiau grąžintų skolą. Baltarusija pasiūlė atsiskaityti mazutu. Lietuvai tai būtų priimtina. Lietuva sutinka, kad už parduotą elektros energiją būtų atsiskaitoma ir baltarusių žemės ūkio technika.

miteto pirmininko Mykolo Pronckaus projekto punktu, kuris leistų taip pat įsigyti žemę ir juridinius asmenims. Opozicijos vado Vytauto Landsbergio nuomone, žemės nuosavybės įteisinimas juridiniams asmenims, „leistų kolūkiniai nomenklatūrai susigrobiti žemę“.

LDDP frakcijos vadovai yra pasižadėję siekti kompromiso. LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Justinas Karosas, tačiau primena, jog nors Konstitucijos 47 straipsnio pataisai leistų užsienio juridiniams asmenims įsigyti žemę, Lietuvos juridiniai asmenys tokios teisės neturėtų.

— Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje dvi dienas vyko debatai dėl JT Saugumo Tarybos reformavimo ir diskusijos pasibaigus nieko nenutarė. JAV kietai atmetė visus siūlymus, kuriuose Vokietijai ir Japonijai neduodama nuolatinė narystė Saugumo Taryboje. Dar karštesnės diskusijos vyko dėl Saugumo Tarybos veto atšaukimo.

JAV vyskupai ragina JAV biudžeto projektą atmesti

Vašingtonas, lapkričio 14 d. (NYT) — JAV Katalikų Vyskupų Konferencija trečiadienį ragino JAV Kongresą ir prezidentą nepriimti siūlomus pašalpos biudžeto smužinimus bei dirbantiems neturintiems duodamus nusirašymus nuo mokesčių („earned income tax credit“), kurie įrašyti į dabar Kongrese svarstomą JAV biudžeto projektą.

Kaip rašo Peter Steinfelds „The New York Times“ laikraštyje, vyskupai taip pat pabrėžė pagrindines temas savo ganytojiško laiško apie ekonomiką, kurį vyskupų konferencija priėmė ir paskelbė prieš dešimt metų. Šiuo metu savo metinei konferencijai į Vašingtoną suvažiavę vyskupai yra įsitikinę, kad dabar svarstomas biudžeto projektas yra grėsmingas vargšams, vaikams, imigrantams ir negimusiems kūdikiams. Tad šis visų pažiūrų vyskupams bendras rūpestis įneša skubios veiklos motyvą į suvažiavimą, kuriam numatyta darbotvarkė dvelkė administracine rutina.

„Jei Kongresas neatmes šio didelio trūkumus turinčio projekto, tai raginame prezidentą panaudoti veto šiam įstatymui“, rašė vyskupai laiške, kurį pasiuntė visiems Kongreso nariams. „Nors šis projektas pavadintas reforminiu, iš tikrųjų jis tik sumažina lėšas ir nustumia atsakomybę kitiems“, rašo vyskupai. Šių pakeitimų bendras poveikis, kartu su lėšų sumažinimu maisto talonų programai ir patikejimas valstijoms administruoti pašalpos bei sveikatos apsaugos vargšams (Medicaid) programą, sumažinant šioms programoms skiriamas lėšas, „žiauriai pakenks neturtingoms dirbančioms šeimoms“, rašo vyskupai.

Laišką, parašytą Konferencijos vardu, kuriai priklauso vyskupai iš visų 188 JAV vyskupijų, pasirašo konferencijos Krašto vidaus reikalų komiteto pirmininkas, Baltimorės aukštųjų mokyklų vyskupas John Ricard ir konferencijos Už gynybę komiteto pirmininkas, Los

Angeles kardinolas Roger Mahony. Vyskupai teigia, kad sustabdymas pašalpos netekėjusioms merginoms su vaikais tik skatina jas abortu žudyti pradėtus kūdikius.

Cituodamas vyskupų ganytojišką laišką ekonominius klausimais, vysk. John Ricard tvirtino, jog dabartiniai JAV biudžeto debatai „įklimpo į klaidinančiai suformuluotus, ideologiškai pakreiptus netikrus pasirinkimus“. Ganytojiškame laiške prieš dešimt metų buvo rašoma: „Mūsų t.y., Katalikų Bažnyčios tradicija pabrėžia ir teises ir atsakomybę, reikalauja ir dauginančių artimo meilės (šalpos) darbų ir didesnio teisingumo, skatina prisiimti daugiau asmeniškos atsakomybės ir daugiau socialinės atsakomybės. Mes pripažįstame, kad rinkas, valdžia ir saviveiklos grupės turi ir lemiamą vaidmenį ir yra ribotos“. Vysk. Ricard pabrėžė šioje citatoje svarbų jungtuką „ir“. Ir šį laišką anuomet patvirtino visi vyskupai išskyrus du.

Be to net dabar, per paskutinį dešimtmetį popiežiui paskyrus daugiau konservatyvių pažiūrų vyskupų, ekonominio bei socialinio teisingumo klausimais tebėra visiems vyskupams bendras rūpestis. Tą atspindėjo ir tai, kad konferencijos vadovais buvo išrinkti du vyskupai, pasižymėję kovoje su socialine bei ekonomine nelygybe. Konferencijos pirmininku išrinktas Clevelando vyskupas Anthony Pilla, o vicepirmininku — Galveston-Houston, Texas, vyskupas Joseph Fiorenza.

Tautininkai pasiryžę ginti savininkus

Vilnius, lapkričio 7 d. (AGEP) — Tautininkai išplatino pareiškimą dėl LDDP vykdomos ūkininkų žlugdymo ir žemės nuvertinimo politikos. Jame sakoma, kad, atgavę žemę, bet neturėdami nuosavybės dokumentų, ūkininkai negali normaliai ja naudotis.

Kaip praneša „Respublika“, pasitaiko atvejų, kad žemė nemokamai naudojasi žemės ūkio bendrovė, o nuomos mokesčius moka savininkas. LDDP agrariniai politikai, skatinami imti kompensaciją už žemę, jau prasiskolinę daugiau kaip 157,000 dolerių, rašoma tautininkų pareiškime.

Tautininkai teigia, kad konstitucijos pakeitimas, kuris igalios parduoti žemę užsienio piliečiams ir firmoms, yra demagogija. Pasak tautininkų, tokia agrarinė LDDP politika naudinga tik bankininkams, žemdirbystės produktų perpirkintojams ir perdurbimo pramonės monopolistams. Tokia politika griaua ūkininkų pasitikėjimą valstybe bei verčia žmones atsisakyti žemės.

KALENDORIUS

Lapkričio 16 d.: Švč. M. Marija Aušros Vartuose, Gailėtingumo Motina, šv. Margarita Skotė (1046-1093), šv. Gertrūda (1227-1297); Edmondas, Airūdtis, Tyda.

Lapkričio 17 d.: Šv. Elzbieta Vengrė, grafinė, vargšų slaugytoja (1207-1231); Dionyzas, Grigalius, Getautas. 1904 m. gimė poetė Salomėja Neris.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

METINIS ŠALFAS S-GOS SUVAŽIAVIMAS

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFAS) visuotinis metinis suvažiavimas šiestadienį, lapkričio 18 d. vyks Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Suvažiavimo pradžia 11:30 v. ryto. Vakare, 7:30 val. Detroito sporto klubas „Kovas“ rengia susitikimo vakarą, kurio metu bus rodomi vaizdai iš praėjusių V PLS žaidynių Lietuvoje.

LIETUVOS DUKTERŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, lapkričio 19 d., 12 val. vidurdienį, Dievo Apvaizdos parapijos patalpose vyks Lietuvos Dukterų metinis susirinkimas. Visos narės prašomos dalyvauti. Kviečiamos visos moterys atsilankyt ir įsijungti į Lietuvos Dukterų veiklą.

PAŠNEKESYS SU SABONIŲ RADIOJŲ BANGOMIS

Lapkričio 9 d. į Detroito apylinkę buvo atvykęs Arvydas Sabonis, šiemet žaidžiantis krepšinį už Portlando „Trail Blazers“ profesionalų komandą. „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės vedėjas Algio Zaparacko pasikalbėjimas su Arvydu ir jo treneriu PJ Carlesimo buvo perduotas „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės lapkričio 14 d. laidoje. „Lietuviškų melodijų“ transliacijos vyksta antradieniais nuo 3 iki 4 val. p.p. ir šeštadienio rytais nuo 8 iki 9 val. iš radijo stoties WPON — AM banga 1460.

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖ

Dievo Apvaizdos parapijos Šv. Antano komitetas lapkričio 26 d. rengia Kristaus Karaliaus šventę. Minėjimas vyks Dievo Apvaizdos Kultūros centre, tuoj po 10:30 val. r. šv. Mišių. Kalbės ses. Ignė iš Putnamo. Bus ir meninė programa. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

NAUJO KLEBONO ĮVESDINIMAS

Dievo Apvaizdos parapijos naujo klebono kun. Valdo Valdemaro įvesdinimo apeigos vyks sekmadienį, gruodžio 10 d., 10:30 val. r. lietuviškų šv. Mišių metu. Apeigoms vadovaus Detroito arkivyskupijos vysk. Kevin Britt. Po Mišių bus pietūs. Bilietai pietums įsigyjami iš anksto, iki š. m. gruodžio 3 dienų.

SKAUTAI RUOŠIA KŪČIŲ VAKARIENĖ

Detroito „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntų skautai ir skautės šiemet Kūčių vakariene ruošia gruodžio 3 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Kviečiami visi norintieji dalyvauti šioje gražioje Kalėdų tradicijoje. Kiekviena dalyvausianti šeima prašoma prieš vakarienės pradžią kuriuo nors kūčių patiekalu. Numatantieji dalyvauti prašomi iš anksto registruotis pas Reginę Puškorienę (313) 533-1848, arba Kristiną Zubrickienę, tel. (313) 522-3527. Visi kviečiami ir laukiami.

Detroito skautija

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Detroito ramovėnai, Stasio Butkaus šaulių ir „Švyturio“ jūros šaulių kuopos bei biruties

tės gruodžio 3 d. ruošia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą. Šv. Mišios už visus žuvusius karius, savanorius ir partizanus šv. Antano bažnyčioje bus aukojamos 10:30 val. ryto. Minėjimas parapijos salėje vyks 12:15 val. r. Kalbės žurn. Stasys Garliauskas. Bendram visų dainavimui vadovaus muz. Stasys Sližys. Deklamuos aktorius Kazys Gričius. Organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis.

OBUOLINIAI BLYNAI

Sekmadienį, gruodžio 3 d., po 9-tos ir 10:30 val. r. šv. Mišių, šv. Antano parapijos salėje bus galima pasivaikinti obuoliniais blynais su uogiene. Visi kviečiami pasinaudoti proga už nedidelę kainą socialiai pasivaikinti mūsų šeiminių kepamais skaniais obuoliniais blynais ir tuo pačiu paremti šv. Antano parapiją.

Regina Juškaitė

A.A. STASĖS ŠIMOLIŪNIENĖS MIRTIES PENKMETĮ MININT

1990 m. lapkričio 20 d. Detroito mirė mano motina tautodailininkė ir pedagogė Stasė Šimoliūnienė (1900-1990), kuri savo paskutinius 20 metų praleido kurdamą šiaudinių paveikslus. Iš ornamentikos ji nuėjo į piešinio išryškumą, ypač pabrėždama judesį ir dramatiškumą. Jos paveikslai yra plačiai pasisklidę Jungtinės Amerikos Valstijose ir Kanadoje. Iš viso ji sukūrė arti 300 kūrinių.

Mano tėvas, Stasys Šimoliūnas, po motinos mirties, turėdamas savo kolekcijoje daugiau negu 20 motinos darbų, Madonos ir kūdikio paveikslą dovanavo Linkuvos bažnyčiai, kur jis kabo altoriaus dešinėje pusėje, o lietuvišką Vytį — Išganytojo parapijai Toronto mieste, Natalijos Šalkauskienės atminimui. 1992 metų Tautinių šokių šventės proga 3 paveikslus šokių temomis išstasė Leono Narbučio galerijoje, Čikagoje, kur jie ir dabar tebėra. Pernai surengė motinos darbų parodą per Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos suvažiavimą Detroito, o prieš tai, mirties metinių proga, šv. Antano parapijos salėje, Detroito.

Tėvo darbai talkina irgi teisininkas (kaip ir mano tėvas) dabar tapęs fotografu, Vladas Staškus. Jis padarė puikias motinos darbų fotografijas, kurios papuošė įvairius lietuviškų leidinių Lietuvoje ir išsvijijoje. Tėvo mintis yra viena diena surengti motinos apžvalginę parodą, surenkant eksponatus iš įvairių savininkų. Taigi, per paskutinį penkmetį Stasės Šimoliūnienės meno darbai tebėra gyvi įvairiose parodose ir leidiniuose. Tai yra ne vien tik motinos darbų pranašumo dėka, bet ir tėvo prasmingų pastangų dovana liaudies meną vertinančiai visuomenei.

Saulius Šimoliūnas

PRISIMINTA A.A. ANTANINA JONYNIENĖ

A.A. Antaninos Jonynienės mirties vienerių metų sukaktyje, jos sūnūs Titas ir Jonas užprašė šv. Mišias, į kurias š. m. lapkričio 11 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje susirinko gražus būrys giminių ir draugų. Šv. Mišias aukojė ir jautrų pamokslą pasakė kun. Alfonsas Babonas. Mišių metu giedojo ir vargonavo muz. Rimas Kaspulis.

Po Mišių visi susirinko sve-tainėje pusryčių metu paben-

Prieš penkerius metus, kai visi dar buvome drauge. Iš k. — Stasys Šimoliūnas, Stasė Šimoliūnienė ir marti Želvyra Šimoliūnienė.

NEW YORK, NY

DAILĖS PARODA

Lapkričio 4-5 d. Kultūros Židinio didžiojoje salėje įvyko Rudens dailės paroda, kurią suruošė LB NY apygardos, naujai iš Lietuvos atvykusiu apylinke „Versmė“. Parodos atidarymas buvo šeštadienį, lapkričio 4 d., 7 val. vakare. Parodą atidaro „Versmės“ pirmininkas dr. Algis Plūra, pasveikinęs susirinkusius žiūrovus, pastebėjo, kad ši paroda esanti ypatinga tuo, kadangi joje dalyvauja „du pasauliai“. Tai ankstyvieji, pokariniai emigrantai ir paskutiniu kelerių metų bėgyje atvykusieji iš Lietuvos, dailininkai.

Po to žodį taręs Lietuvos generalinis konsulas New Yorke dr. Petras Anusas išreiškė savo pasigėrėjimą, kad dabartiniai naujai atvykę iš Lietuvos mato reikalingą nesiskirti iš anksčiau atvykusių, jungtis, būti kartu ir vieninai veikti.

Toliau sveikinimą išreiškė, korespondentė Jungtinėse Tautose, Ann Charles, Latvijos „Baltic“ organizacijos vardu Dagmara Vallens ir baltiečių meno draugijos „Baltia“ atstovė, estė Kaare Kolbre.

Ilgiau kalbėjęs rašytojas, dailininkas Paulius Jurkus, pažvelgė į lietuviško meno kilmę, pirmąją meno mokyklą, pirmąją meno parodą, pokario dailininkus, apsigyvenusius New Yorke ir jų veiklą, įkurta Lietuvių dailininkų sąjungą New Yorke ir ten suruoštas (septyniolika) meno parodas. „Visų tų dailininkų tikslas, kalbėjo P. Jurkus, — buvo parodyti pasauliui, kad lietuvių tauta yra gyva ir kūrybinga. Naujai atvykusiems dailininkams linkėjo, kad jų darbai išskeltų ir kalbėtų apie lietuvišką meną ir kultūrą“.

Baigęs savo kalbą, pakvietė salėje esančius dailininkus ir juos pristatė.

Parodoje su savo darbais dalyvavo: Arūnas Aničkštis (papuosalų kolekcija), Juozas Bagdonas, Rimantas Idzelis, Vytautas Ignas, Vytautas Jonynas, Algis Norvila (fotografijos), Algimantas Kezys (fotografijos ir knygos), Tomas Kirvaitis, Vytautas Kašuba, Arūnas Kulikauskas, Daiva Major, Elena Kepalaitė, Vilma Mare (skulptūrinės medžiagos kompozicijos), Elena Urbaitis, Gintaras Meškauskas,

Regina Juškaitė

Lietuvos Vyčių Čikagoje 112 kuopos 1995-96 metų valdyba. Iš k. sėdi — Aldona Brazis, Terri Vaitkus, Al. Mockus, Rita Zakarka — pirmininkė, Ellie Kaspulis ir Maria Deksnis. Stovi — Phyllis Pellytier, Vida Sakevičius, Estelle Rogers, Peter Jasaitis, Ed. Pocius, Jack Adromite, Lorraine Svelnis, Gerri Chaplain, Alvin Giedraitis ir Denise Zakarka.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiama. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	¼ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:	\$110.00	\$60.00	\$40.00
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončienis

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuodžiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Rasa Pranskūnaitė, Marija Žukauskienė, Algimantas Puidokas, Girmantas Ragus, Gediminas Sprindys, Laima Sprangauskaitė, Antanas Sutkus, (daugybė fotografijų ir knygos), Teisius Tamulis, Romas Viešulas ir Vladas Žilius.

Ši dailės paroda buvo rūpestingai paruošta. Dailininkų, skulptorių ir fotografų darbai, salės sienose ir ant grindų pastatytuose, naujai pagamintuose, stovuose skoningai išdėstyti.

P. Palys

Lietuvos Vyčių veikla

„LIETUVIŠKOS KALĖDOS“ ČIKAGOJE

Čikagos Lietuvos Vyčių tautinių šokių šokėjai, vadovaujami Frank Zapolio, Kalėdų sezoną pradės sekmadienį, gruodžio 10 d., 2 val. p.p. pasirodymu Mokslo ir pramonės muziejaus kalėdinėje programoje. Programoje bus vaidinimas „Lietuviškos Kalėdos“, kuriame bus parodyti tradiciniai Kūčių vakaro ir Kalėdų papročiai, šokiai, muzika ir kt. Visuomenės parama laukiama gausiu tą dieną atsilankymu lietuviškoje programoje, kas parodytų Mokslo ir pramonės muziejaus vadovybei, kad ši programa yra svarbi, žmonių remiama, kad ja domimasi. Ta pačia proga bus galima apžiūrėti muziejuje išstatytas įvairių tautybių papuoštas kalėdų eglutes. Dalyvausime patys ir kitus paraginkime. Įėjimas nemokamas.

LIETUVOS VYČIŲ RUDENS FESTIVALIS

Lietuvos Vyčių 79-ta kuopa, veikianti prie Dievo Apvaizdos parapijos Southfield, Michigan, sekmadienį, lapkričio 12 d. suruošė tradicinį rudens festivalį Kultūros centre. Gausiai dalyvavo vietiniai vyčiai, parapijiečiai bei svečiai iš arti ir toli, susirinkę smagiai praleisti sekmadienio popietę ir paremti Lietuvos Vyčių veiklą. Buvo laimėjimų stalas, puikus maistas, kavutė, 50/50 lošimas ir pyragų išpardavimas. Niekam neteko nuobodžiauti. Rengėjai ir dalyviai gera nuotaika skirstėsi, džiaugdamiesi sėkmingai praėjusiu renginiu.

Regina Juškaitė

<p>EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL Pirmas apyls Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimam. absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliskai) tel. 708-422-8280</p>	<p>LINAS A. SIDRYS, M.D. Ophthalmologist/Akių Chirurgas 9830 S. Ridgeland Ave. Chicago, IL 60641 708-636-8822 4148 W. 63rd St. 312-738-7708</p>
<p>DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBE — AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą Pirmą 3 v p.p. 7 v v antrą 12:30 v p p trečią uždaryta ketv. 13 v p p penkt. ir šeštą 9 v r 12 v p p</p>	<p>Cardiac Diagnosis, Ltd. 6132 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7700</p> <p>RIMGADAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUMMALA, M.D. Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą</p>
<p>6132 S. Kedzie Ave., Chicago (312) 778-8989 arba (312) 489-4441</p> <p>DR. K. A. JUCAS ODOS LIGŲ SPECIALISTAS GYDO ODOS AUGLIUS ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS KOSMETINE CHIRURGIJA</p>	<p>DR. ALGIS PAULIUS ORTOPEDIJOS LIGOS CHIRURGIJA 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>DR. JOVITA KERELIS Dantų Gydytoja 3315 W. 55th St. Chicago, IL Tel. (312) 476-2112 9525 S. 79th Ave. Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 *Val pagal susitarimą</p>	<p>DR. L. D. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159</p> <p>DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 v v išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. p. p.</p>	<p>DR. LEONAS SEIBUTIS INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS 6132 S. Kedzie Val antr. 2-4 v p p ir ketv. 2-5 v p p Seštą pagal susitarimą Vizita: apmokami Medicare Kabineto tel. (312) 776-2880 Namų 708-448-5545 Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms</p>
<p>DR. PETRAS V. KISIELIUS INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija 172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126 708-941-2609 Valandos pagal susitarimą Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120</p>	<p>EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C. Specialybe — Vidaus ligų gydytojas Kalbame lietuviškai 6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (312) 585-7755</p>
<p>SURENDER LAL, MD Specialybe — Vidaus ligos 7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652 Tel. 312-434-2123 Holy Cross Physician Center 6084 S. Archer, Chicago, IL 60638 Tel. 312-884-4155 Valandos pagal susitarimą</p>	<p>ARAS ŽLIOBA, M.D. AKIŲ CHIRURGIJA AKIŲ LIGOS Good Samaritan Medical Center- Naperville Campus 1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville, IL 60563 Tel. 708-527-0090 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>Kab. tel. (312) 471-3300</p> <p>VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652</p>	

IR KO TOJE LIETUVOJE NĖRA

Europos centras

Štai jau artėja metinės (1994. 11.12), kai Lietuvos geografų draugija, vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdis ir Krašto apsaugos bičiulių klubas surengė kryžiaus šventinimo Europos centre iškilmes, taip gražiai A. Vitkausko aprašytas „Krivulėje“ (1995 Nr. 1). Aukodamas šv. Mišias Aušros Vartų koplyčioje, anuomet vinskupus Juozas Tunaitis į susirinkusius maldininkus ir visos šios šventės dalyvius prabilo Sibiro tremtinių malda:

„Pavargome, apmirė mūsų jausmai, sustingo širdys, nebesusigaudome savo mintyse. Marija, Malonės pilnoji, Tu visų malonių Tarpininkė, sugraudinta širdimi keliame į Tave savo maldaujančias rankas... Padėk man ir mano tautai nugalėti visas kliūtis, kurios pastoja kelią į Švenčiausios Širdies turtų karalystę“.

Kokios mintys, kokios temos ir koks didžiausias rūpestis skambėjo andai, dar taip neseniai, vos tik prieš metus, Europos centre – Lietuvos žemėje?

Isidėmetina, kad vyskupas J. Tunaitis į Mariją Aušros Vartuose ir kartu į savo tautiečius kreipėsi Sibiro tremtinių maldos žodžiais. Jis kreipėsi, nelygiant visos tautos vardu, į tremtinių karalienę, mūsų Gelbėtoją ir Globėją. Jis kreipėsi tikinčiųjų ir netikinčiųjų vardu, nes Lietuvoje gyvenantys – visos krašto vaikai. O kokia šios maldos prasmė: nebesusigaudome savo mintyse. Kada jau kada, bet nepriklausomybės metais, – nebesusigaudome. Ir nebe pirmaisiais, o jau daugiau nei penkeri metai nuo tos džiugios, kupinos vilčių ir nepaprasto džiugesio dienos prabėgo. O vyskupas, tarsi išreikšdamas visos tautos sielvartą ir daugelio dejonę, taria skaudžius, labai skaudžius žodžius, kartoja juos su tais, kurie išsprūdo iš šalcio ir bado rakinamų lūpų tada, Sibiro tremties metais, mūsų broliams, mūsų kenčiančioms nelaisvės dienas sesėms.

Lietuviui taip šiandien sunku, kad jam primygtinai reikia griebtis jau ne vien žmonių, bet kur kas daugiau – aukos, atgailos ir dangaus pagalbos šaukiančios maldos! Reikia, nes kitaip jis savo rūpesčių ir vargo naštos nenusimes nei nuo pečių, nei išbrauks iš sąžinės, nei ras teisingos išeities iš neišsprendžiamų uždavinių.

Prie kryžiaus pritvirtinama Sibiro kankinių paveikslas kopija, kurios originalas tebera Čikagos Jėzuitų koplyčioje. Vėlg kartojasi Sibiro motyvas – tai kančios, sielvarto, dejonės ir begalinio skausmo simbolis. Šv. Rapolo bažnyčios kunigas Donatas Valiukonis, SJ, tada pašventino Europos centrui skirtas regalias ir Sibiro Motinos kryžių. Kun. Pranas Gavėnas tada, prieš metus, ragino visus daugiau melstis ir daugiau dirbti. O šiomet ar taip nereikia daryti? O rytoj argi neberekės? Kodėl? Kad būtų pakeista mąstysena, klaidingas tikėjimo ir doros supratimas, abejingas požiūris į šeimą, į pareigą, darbą, į mergaitę ir moterį, žmoną ir sužadėtinę, į kasdienę duoną, į kito nuosavybę – istaisytais per 50 metų idiegtas klaidingas vertybių supratimas.

O ar ir šiandien tie žodžiai, tos mintys nebegalioja? „Esame daug kentėjusi sena tauta, savo patirtimi galėtume pamokyti ir kaimynus, o dabar, atgavę laisvę, nemokame ją naudoti, kiekvieną dieną gyvename baimėje, kad kas nors neapvogtų, nesu-

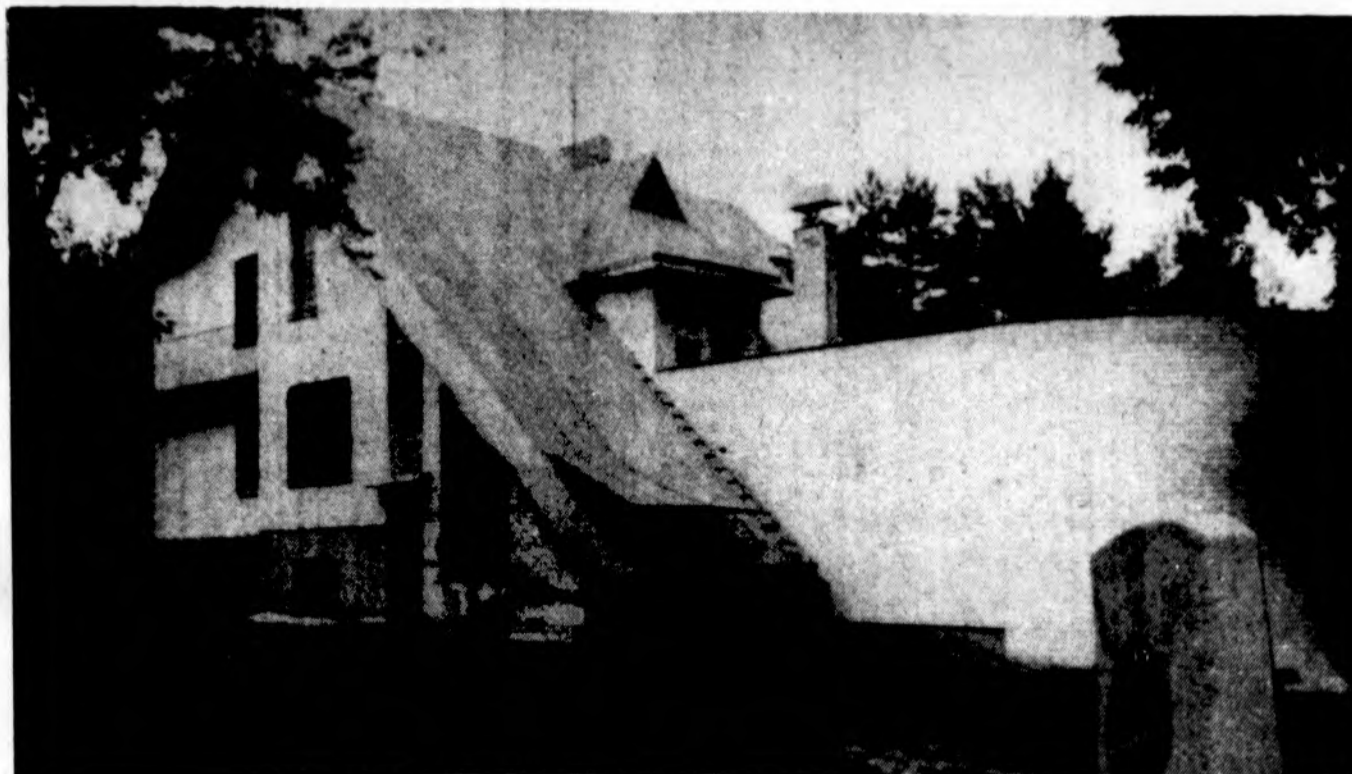
muštų, nenužudytų. Būdamą katalikiška tauta, turėtume stengtis Europos centre pastatyti bažnyčią (jos arti nėra), galbūt vienuolyną ir jokių būdu neleisti, kad ten įsikurtų lošimo namai, viešnamiai, alaus barai. Nuo panašių statinių nukentėtų gražus gamtos kampelis, ir pati Europos centro sąvoka būtų tiesiog supornografinta“, tada iškilme pasakė kun. Pranas Gavėnas.

Dar nespėjo išgarsėti, nespėjo savo tikrąją reikšmę surasti visam kraštui, visai Europai brangi istorinė, memorialinė, geografinė vieta, o jau šviesiausiems lietuvių tautos protams reikia pradėti ją ginti nuo besikėsiančios čia pat atplūsti purvo, triukšmo, gėdos ir amoralumo bangos.

Ir štai čionai – kas apsilankę? Prie kryžiaus pirmąsį nukambėję ir Alytaus ansamblio „Tremtynys“ atliekama giesmė „Skubu prie Tavęs“. Ir vėlg tremtiniai, kurie nešė vargo našą tundrose ir taigose, o dabar savo pavargusiais nuo senatvės ir kalėjimo dešimtmečių varganais pečiais, tušiomis kišenėmis ir karštomis maldomis stengiasi pastoti kelią purvinai bangai ir todėl jie, neprasydami prašo: tegul Europos centru geriau puošia bažnyčia negu restoranai, alubarai ir viešnamiai. Kokia graži velionio prof. Č. Kudabos mintis: kad Lietuva, turėdama savo žemėje geografinį Europos centrą, pati taptų Europos centru. Kokia ipareigojanti kiekvieną lietuvių mintis! Kokia atsakomybė, jei kraštas niekaip neįstengia išbristi iš skurdo, moralinės ir ekonominės krizės, netvarkos ir politinio nesubrendimo. Apie šią vietą jau sukurti užsieniečių filmai, kiekvys rašyta spaudoje ir net pirmuosius ženklus, šventus, pagarbos vertus padėjo pastatyti viena japonų firma, o vietinė vyriausybė šioms reikalams neskyrė lėšų, bulvariniai laikraščiai, nesuvokdami tikrosios jo prasmės, šaipėsi iš šios istorinės ir geografinės vietos. O visgi kokia čia nuostabi ir paranki tokiam centrui vieta: netoli išsidriekęs kaimas, pavadintas Europa, stūks du piliakalniai. Kokių gražių minčių, užmojų būta, – 1993 m. šalia Europos centro numatyta steigti kultūros parką. Projekto pirmąją premiją laimėjo jaunas architektas P. Karosas. Deja, darbai buvo sustabdyti – nėra lėšų.

Nepailstantis ir ryžtingas mons. Alfonsas Svarinskas tada siūlė kurti šv. Mariją Lietuvai, neleisti jos paversti antraisiais Gariūnais – prekyviute. Mąsto profesoriai, galvoja, ragina patiesiems kilti ir kitus kelti kunigai, peržvelgia istorinės reikšmės tautos paskirtį imlūs ir blaivūs protai: Lietuva sulaukė germanų antplūdį, totorių ordų, rusų veržimasi, taip neseniai plikomis rankomis gynė Seimą. O dabar, prieš dar didesnius priešus, – amoralumą, nuodus ir narkotikus, prieš šeimų irimą ir sumažėjusį gimstamumą, prieš nusikaltimus ir papirkinėjimus – vėlg nešamas Marijos paveikslas, kurio kilmė – rūstusis ir negailestingas Sibiras. Jei Lietuva sutartinai, išvien, karštai su visais savaisiais ir užsienyje išsiblaškusiems lietuviams šauksis Marijos vardo, – dar bus ne vienas stebuklas. Tik reikia tikėti, vienas kitą nesu pjauti, bet remti, padėti. Reikia drąsiai veikti ir dar daugiau dirbti.

Lietuvos Istorijos instituto direktorius Antanas Tyla su žmona pasiūlo pamatyti Vilniaus priemiestyje, nuo Žaliųjų

Administracinis pastatas Europos centro parko viduryje.

Nuotr. K. J. Ambraso

SIMBOLIAI ŽMONIŲ VIETOJE

Ne paslaptis, kad sovietinės okupacijos metais ryšiai tarp Lietuvos ir išeivijos buvo dirbtini ir silpni. Nebuvo to kasdieninio santykiavimo, kurio eigoje būtume galėję vienas kitam parodyti pilną savo žmogiškų rūpesčių skalę. Tokiu būdu, išeivijoje išgalėjo kenčiančio bei tylinčio krašto ir išeivijos, kaip židinio savos sargos, įvaizdai. Savo spratiu, išeivija buvo pašaukta budėti prie nepriklausomybės likučių ir viešai liudyti visiems lietuviams bendrą laisvės ilgesį – išeivija turėjo skelbti tai, ko kraštas troško, bet išreikšti negalėjo.

Todėl santykiavome ne kaip kasdienybės kupini žmonės, bet kaip idealių vilčių simboliai. Vieni tebuvome kenčiančios tėvynės atstovai, kiti – laisvei viską aukojančios išeivijos.

Bet tikrovė buvo visai ne ta. Po Kovo 11-tos dvi, viena kitos niekada nemačiusios, tikrovės susitiko, ir viena kita nusivylė. Pasirodė, kad ne vien laisvė mums rūpėjo. Turėjome ir kitų reikalų. Tiesa, kad išeivija padarė daug. Ji pasaulį mokė apie Lietuvą ir ugdė savo vaikus lietuviška dvasia. Gyvendama „tirpdydmo katilė“, ji padarė daugiau negu sociologai pranašai. Tačiau lietuviškumas tenai tesudarė tik mažą gyvenimo dalį, nes tai buvo vien laisvalaikio užsiėmimas. Visai suprantama, kad pagrindinės prantagos buvo nukreiptos kitur. Reikėjo įsikurti, prisigyventi. Ir tai išeivijai labai pasisekė.

Neišvengiamai vystėsi ryšiai, interesai, atsirado gyvenimo būdas, kuris su Lietuva nieko bendro neturėjo.

Kiekvienas pirmiausia rūpinamės savo gerove, siekiame užsitikrinti maistą, butą, pramogas, ramią senatvę. Bet išeivija įprato tokius rūpesčius skirti nuo savo lietuviškumo. Todėl ji labai nustebo ir nusivylė, pamachiui, kad Lietuvoje jos nėra išskirtos, kad Lietuvoje laisvės siekimas yra neatskiriamai susipynęs su buitiniais rūpesčiais.

Išeiviai galėjo tautinį darbą dirbti apie uždarbį negalvodami, nes uždarbis atėjo iš kitur. Lietuvoje to „kitur“ nėra, ir čia ežerų pusės jau pradėta kurti Europos centro parką, kur išdygę nemaža įvairių iš užsienio atvykusių skulptorių darbų. Mielai pasinaudoję šiuo gražiu pasiūlymu, vykstame kartu su šio išytaus profesoriaus, daktaro, vaisingo mokslininko ir savo senų laikų bičiulio automobiliu vingiuotu, neseniai per ošiantį mišką nutiestu keliu prie garsaus Europos centro besikuriantio parko...

Kun. K. J. Ambrasas, S.J

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REAL ESTATE

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Polaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

VEDIMAI – PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.

Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. (708) 424-8654

(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumo ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

SŪDYTOS SILKĖS

IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė – \$33

8 svarų statinaitė – \$19

Skambinkite:

708-532-5951

arba

708-687-5677

po 5 val. p.p.

Pristatome UPS

DRAUGE GAUNAMI NAUJASI LEIDINIAI

SUNAIKINTOS PASTANGOS. Romanas. Vladas Vailionis. 176 psl.	\$6.00
ŽMOGAUS MEILĖS. Pažiūra į žmogų – pažiūra į meilę. Antanas Paškus. 160 psl.	\$6.00
SUKŪRIMAS AR EVOLUCIJA KAS TIESA? Kas iš tikrųjų yra tiesa? Ar pasaulį sukūrė Dievas, ar jis atsirado evoliucijos keliu. W. J. Ouwe-neel. Iš anglų kalbos vertė Aloyza Lukšienė. 58 psl.	\$4.00
SENDŲ GIMINĖS ISTORIJA. Antanas. Senda. 368 psl.	\$10.00
LIETUVŲ APLANKIUS. Pirmojo pas. liet. kongreso įspūdžiai. Leonardas Šimutis. 177 psl. Kiet. virš.	\$8.00
KATALIKŲ KALENDORIUS ŽINYNAS 1995. Kun. Jonas Mintautis. 256 psl.	\$10.00
KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 KAUNE. Antanas Dundzila. 96 psl.	\$4.00
MANO KRYŽIAUS KELIŲ ODISĖJA. Atsiminimai. Povilas Šilas. 319 psl.	\$8.00
PER DVIDEŠIMTĄ AMŽIŲ. Atsiminimai. Aleksandras Pakalniškis. 259 psl.	\$7.00
KELIONĖ Į NEŽINIĄ. Antr. pasaul. karo ir pokario prisiminimai. Br. Juodelis. 188 psl.	\$5.00
TAUTOS SUKILIMAS 1941. Pii. Narutis. 404 psl. NUO DUSIOS IKI TIBERIO. I, II, III toms. Ladas Tulba.	\$15.00
LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šitbajoris. 861 psl.	\$30.00
MOTERIS SU BALTU CHALATU. Gyd. atsiminimai. Dr. Konst. Šimaitienė. 494 psl.	\$20.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS. Dan. Bindokienė. 364 psl.	\$15.00
ŽEMAITĖ AMERIKOJE. Disertacija. Dalia Norreikaitė-Kučėnas, Ph.D. 168 psl.	\$20.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiūti. Sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. prideda State Sales tax 8.75% nuo knygos kainos.

TRANSPAK

KALĖDINIAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Pasieks Jūsų artimuosius šventėms, jeigu juos pristatysite iki lapkričio 20 d.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai, žymūs visuomenininkai ir lietuviškos išlaikymo reikalų filantropai, prie ankstyvesnių \$2,000 — įnašų Draugo fondo, jo antrojo gimtadienio proga, įnašus papildė su \$3,000 ir tapo **Draugo fondo pirmojo laipsnio garbės nariais**.

Už taip didelę \$5,000 paramą Draugo fondui jiems širdingai dėkojame ir kartu žiauriamės su jų pagalba artėjant prie pusės milijono kapitalo Draugo fondo.

Antrojo Draugo fondo gimtadienis bus švenčiamas lapkričio 18 d. rudens vakarų pokylyje Jaunimo centre, kurį pravyje Irena Kriaučeliūnienė. Visi kviečiami pokylyje dalyvauti.

Šakiečių klubo Čikagoje metinis narių susirinkimas šaukiamas lapkričio 28 d., antradienį, 1 val. popiet, Z. Kojak svetainėje, 4500 S. Talman Ave. Visi nariai ir norintieji įsirašyti į klubą, kviečiami dalyvauti. Susirinkime numatomi valdybos rinkimai ir kitai svarstybiniai rinkimai. Po to bus pasivaikinimas.

„Karys“, dabar Lietuvoje Krašto apsaugos ministerijos leidžiamas mėnesinis žurnalas, nuo šių metų Nr. 11 svarbesnius straipsnius santraukas deda anglų kalba. Kaip rašo jo redaktorius Kęstutis Starinskas, tai galbūt sustiprins domėjimąsi „Kariu“ ir silpniau lietuvių kalbą mokančiųjų tautiečių Amerikoje. Šio gana patrauklaus žurnalo atstovu Amerikoje yra Ed. Šulatis, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60650.

Skautininkė Jolanda Kereilienė, draugovės „Sietuva“ įkūrėja ir pirmoji vadovė, su būriu skautininkių maloniai sutiko ateiti JAV LB Kultūros tarybai į pagalbą, apsiimdama vadovauti vaišių parengimui, lapkričio 19 dieną, sekmadienį, tuoj po Mišiu, Pasaulio lietuvių centre rengiamame **Violetos Rakauskaitės estradinių dainų koncerte-kavutėje**. Visas pelnas bus skiriamas centro salės remontui.

Helen Schveln, \$800 Dale, IL, ankstyvesnius \$800 įnašus Draugo fondui jo antrojo gimtadienio proga papildė dar 200 dol. ir tapo **DF garbės nare**. Draugo fondas jau nuširdžiai dėkoja už gimtadienio dovaną!

x KALĖDINIUS SIUNTINIUS pristatant iki lapkričio 20 d. Čikagos Transpak įstaijai, pradžiuoginsit artimuosius šventėms. Tel. 312-436-7772.

x TRANSPAK praneša: „Apklausa duomenimis tik 15% Lietuvos gyventojų nesidomi informacija apie nusikaltnisukaltnis informacija nepasitiki 15.8% apklaustųjų“. Siuntiniai ir komercinės siunttos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772. (sk)

x Vaizdajuostės iš Lietuvos perrašome į amerikietiška sistemą arba atvirkščiai. Tik \$20 už juostelę. Kreipkitės į Arvydą, tel. 708-969-6554, 5643 Sherman Ave., Downers Grove, IL 60516. (sk)

„Litanicos“ futbolo klubas, minintis savo 45 metų sukaktį, ruošia sukaktuvinį pokylį, kuris bus lapkričio 18 d. Pasaulio liet. centre, Lemonte. Čia šokiama gros žinomas „Nemuno“ orkestras, kuriam vadovauja Robertas Raudys. Pokylyje taip pat bus pagerbti šio ilgamečio klubo steigėjai ir pirmininkai. (sk)

Mokslu ir Pramonės muziejus (Museum of Science and Industry) jau prasidėjo šiemetinis žiemos festivalis, pavadintas „Christmas Around the World and Holidays of Light“ (šiemet pridėtos žydų Hanukkah, kiniečių Naujųjų metų ir kai kurių kitų šventinės tradicijos). Ši žiemos šventė muziejuje paprastai vyksta nuo lapkričio 3 iki 1996 m. sausio 2 d. Muziejus yra prie 57 ir Lake Shore Drive, o lankymo valandos kasdien yra 9:30 val. r. iki 4 val. p.p., savaitgaliais — nuo 9:30 val. r. iki 5:30 val. p.p. Kaip ir kiti Čikagos muziejai, Mokslu ir Pramonės muziejus atidarytas kiekviena dieną, išskyrus Kalėdas. Kasmet kalėdinėje programoje pasirodo įvairių tautybių bei kultūrų žmonės, jų tarpe ir lietuviai. Lietuvišką kalėdinę programą paruošia Lietuvos vyčiai. Šiemet jie programą atliks sekmadienį, gruodžio 10 d., 2 val. p.p.

Arvydas Sabonis, žymusis Lietuvos krepšininkas-profesionalas, dabar atstovaujantis Portlando profesionalų krepšinio klubui, kartu su savo komanda praėjusį šeštadienį buvo atvykę į Čikagą rungtynoms prieš vietas „Bulls“ krepšininkus. Tačiau dėl nedidelio sužeidimo jis visą rungtynių laiką turėjo praeidėti ant atsarginių suolo ir aikštelėje nepasirodė.

Draugo fondo narių antrasis šiemet suvažiavimas įvyks šį šeštadienį, lapkričio 18 d., 10 val. ryte, Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Narių registracija bus nuo 9 val. iki 10 valandos. Suvažiavimą numatoma užbaigti 1 val. p.p.

„LITUANICOS“ SUKAKTUVINIS POKYLIS
Šį šeštadienį, lapkričio 18 d., Lemonte, Lietuvių centro didž. saleje vyks „Litanicos“ futbolo klubo 45 metų sukakties minėjimas ir sukaktuvinis pokylis. Jame vietas užskė arti 250 asmenų. Yra dar likusių šiek tiek pakvietimų, tad nespėjusieji kviečiami nedelsiant kreiptis į rezervacijų vadovę Laimą Glavinskiene (tel. 708-323-6302) ir užsitikrinti sau vietas.

Čia bus pagerbiami klubo steigėjai bei pirmininkai. Oficialioji dalis nebus ilga, nes norima paklikti laiko vakarienei, šokiams ir pasilinksminimui. Sukakties proga, klubas gavo daug pasveikinimų, kurie bus išspausdinti sukaktuviniame leidinyje. Sveikinusiųjų tarpe yra Illinois gubernatoriaus Jim Edgar, Čikagos miesto meras Richard M. Daley, PLB pirm. Bronius Nainys, JAV LB Krašto valdybos vicepirm. sporto reikalams Algis Rugienius ir dešimtys kitų. Pažymėtinas yra Čikagos miesto burmistro sveikinimas, kuriame tarp kitko sakoma: „Futbolo klubas 'Litanica' (taip lietuviškai jis rašo vardas) yra seniausia, nuolatos veikianči ameriekiečių lietuvių sportinė organizacija Čikagoje. Kaip tokia, ji buvo ryškiu partneriu lietuvių bendruomenės didelio įnašo šiam miestui ir atnešė valstybinio ir tarpvalstybinio masto pripažinimą visiems mūsų liečiams“. E.Š.

x „Vaizdinis piešniaraštis“ — Pr. Domšaičio piešinių paroda Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL lapkričio 17 d. — gruodžio 3 d. Parodos atidarymas penktadienį, lapkričio 17 d. 7:30 v.v. — 9 v.v.

x „Vaizdinis piešniaraštis“ — Pr. Domšaičio piešinių paroda Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL lapkričio 17 d. — gruodžio 3 d. Parodos atidarymas penktadienį, lapkričio 17 d. 7:30 v.v. — 9 v.v.

x „Vaizdinis piešniaraštis“ — Pr. Domšaičio piešinių paroda Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL lapkričio 17 d. — gruodžio 3 d. Parodos atidarymas penktadienį, lapkričio 17 d. 7:30 v.v. — 9 v.v.

CLM VĖLINĖS

Čikagos lituanistinė mokykla ne tik moko mokinius lituanistinių dalykų, bet puoselėja ir lietuviškas tradicijas — papročius. Lapkričio mėnesio pradžioje yra Vėlinių šventė, kurią seniau Lietuvoje švėsdavo pagal senas tradicijas. Okupantai neleisdavo švėsti, nes religija buvo persekiojama. Lietuviai, pasitraukę nuo persekiojimų iš Lietuvos, nuvykę į užsienį, tęsė lietuviškus papročius ir juos perdavė savo jaunimui.

Tad lapkričio 4 d. šios mokyklos mokiniai su mokytojais nuvyko į Jėzuitų koplyčią, kur kapelonas kun. J. Vaišnys, SJ, paaiškino Vėlinių reikšmę ir atliko tam reikalui pritaikytas rankose. Visi mokiniai laikė rankose degančias žvakutes, kurias vėliau padėjo prie altoriaus, prie įsivaizduoto kapo. Visi ant lapelių surašė savo artimųjų mirusiųjų vardus ir padėjo prie to kapo. Išeidami iš koplyčios, užgesino žvakutes. Birutė Ankutė, Žaibas Valaitis ir Birutė Jurjonaitė paskaitė pritaikytas Vėlinėms eilėrašius.

Nors ir šaltoką dieną, visi susirinko prie Laisvės kovų paminklo. Dešimtos klasės mokiniai turėjo rankose uždegtas trijų spalvų žvakutes (geltoną, žalią ir raudoną). Kun. Vaišnys priminė žuvusius karius už tėvynę. Čia pasimeldė visi už juos ir už šimtą jėzuitų, mokyklos mirusiųjų žymių asmenis, geradarius. Trumpai pasimeldė, vėl visi nuvyko į klases ir tęsė vakarais. Buvo atliktos pareigos Dievui ir Tėvynei.

Tomys apeigoms vadovavo mokyklos direktorė Jūratė Doviilienė ir Marytė Utkė. Visi klasių mokytojai tvarkė savo mokinius. Viskas praėjo sklandžiai.

J. Plačas

Prof. dr. Vytautas Černius, Philadelphia Temple universiteto, College of Education profesorius, skaitys paskaitą Pabaltijo universiteto, veikusio Vokietijoje po Antrojo pasaulinio karo, 50 metų įkūrimo jubiliejaus minėjimo akademijoje. Jau iš anksto visi prašomi 1996 m. kovo 17 d. pasizymėti savo kalendorius, nes tą dieną įvyks akademija.

Draugo fondas, „Drauga“, „Drauga“ remia mus visus.

Mamos, mokytojų, mokiniai — tai kiekvieno šventės dalyvis, jau kelis dešimtmečius gyvuojanti užsienio lietuvių tauta. Čia vieno šeštadienio rytas prie Jaunimo centro, kur veikia Čikagos lit. mokykla.

Nuotr. V. Žukausko

VĖLINĖS LEMONTO MAIRONIO LIJ. MOKYKLOJE.

Amžina atilsį jums, kritusiems didvyrių mirtimi už Lietuvos laisvę, amžina atilsį lietuviškas tradicijas — papročius. Lapkričio mėnesio pradžioje yra Vėlinių šventė, kurią seniau Lietuvoje švėsdavo pagal senas tradicijas. Okupantai neleisdavo švėsti, nes religija buvo persekiojama. Lietuviai, pasitraukę nuo persekiojimų iš Lietuvos, nuvykę į užsienį, tęsė lietuviškus papročius ir juos perdavė savo jaunimui.

Niekas nestatė jums kryžių, niekas nesupylė kapo, niekas neuždegė žvakelės, niekas negiedojo paskutinio atsisveikinimo...
Su šiais žodžiais širdyse ir žvakutėmis rankose, Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai spalio 28 d. žengė prie altoriaus, pagerbdami mirusiųjų atminimą.

Istorijos ratelio „Geležinis Vilkas“ pirmininkė, 10 k. mokinė Deimantė Žukaitė savo poetinio žodžiu lydejo mokinių procesiją, kuri tytomis plaukė link altoriaus — ji kalbėjo: „Dieve, mitegi ramybė visiems, amžinu suteik užmigusius tautos vaikams...“

Kunigas A. Paliokas, SJ, mokiniams papasakojo, kad senovėje Lietuvoje Vėlinės būdavo paslaptingos mirusiųjų ir gyvųjų suartėjimo laikas, kai mirusiųjų vėles trumpam grįždavo į žemę, jos lankydavo namus, kapines ir dažnėdavo. Mirusiųjų vėles tą dieną būdavo gyvųjų maldose ir prie savo artimųjų.

Po to buvo skaitomi religiniai skaitiniai ir visuotinės maldos, kurioms vadovavo 8 kl. mokiniai — Jonas Grigaliūnas ir Arius Elvikis. Maldose mokiniai prašė Dievo palaimos ir amžinosios ramybės mirusiesiems.

Istorijos ratelio pirmininkė pastatė, 10 kl. mokinys Rimas Marčilionis, maldose prisiminė tuos draugus, kurių neturėjo progos pažinti, nes jie žuvo autobuso-traukinio nelaimėje. Taip pat prašė Dievo palaimos tiems, kurie liko šioje žemėje ta skausma kentėti.

8 kl. mokinys Petras Kuprys padėkdamas Maironio eilėraščių „Išnyksiu, kaip dūmas“, kuriame yra paminėta sunki žmogaus dalis ir liūdna jo gyvenimo pabaiga.

Iškilmų pabaigoje — mokiniai giedoj „Marija, Marija“, prašydami malonės ir palaimos iš aukšto Dangaus...

Grazina Sturionienė „Geležinio Vilko“ vadovė

Premijų įteikimo šventės programos atlikėjai, iš kairės: muz. Ričardas Sokas, akt. Nijolė Martinaitytė-Nelsen, sol. Audronė Gaižiūnienė ir muz. Petras Aglinskas.

Nuotr. J. Tamulajčio

IŠKILMINGAI PRAĖJO PREMIJŲ ĮTEIKIMO ŠVENTĖ

JAV LB Kultūros taryba kiekvienais metais rengia metinę premijų įteikimo šventę. Premijų šventė išjudina lietuvių kultūrinį gyvenimą ir sudaro progą plačiau pažvelgti į išsivijusią veiklą. Paskutiniu metu lietuvių kultūrinės veiklos premijų skyrimas buvo sutrikęs ir išsivijęs gyvenime atsivėrsė spraga.

Antsvėris buvo skiriamos penkios premijos (po 1,000 dol. kiekviena): žurnalistikos, muzikos, kultūrinį gyvenimą ir sudaro progą plačiau pažvelgti į išsivijusią veiklą. Paskutiniu metu lietuvių kultūrinės veiklos premijų skyrimas buvo sutrikęs ir išsivijęs gyvenime atsivėrsė spraga.

Laureatams premijų įteikimas už 1995 metų veiklą įvyko lapkričio 5 d. Jaunimo centre, Čikagoje. Premijų šventę atidarė padėkos ir sveikinimo žodžiu LB Kultūros tarybos pirm. Alė Keželenienė ir įsena įkviektieji komisijų pirmininkus bei laureatus. Scenoje vietas užėmė vertinimo komisijų pirmininkai: dailės — Algimantas Kezys; žurnalistikos — Bronius Juodelis; muzikos — Petras Aglinskas; Greta susėdė laureatai: dailės — Ramojus Mozoliauskas, žurnalistikos — Danutė Bindokienė ir muzikos, net trys laureatai — Lietuvių operos atstovas, valdybos pirmininkas, Rita Klorienė neatvyko.

Prasminga invokacija suklarbė evang. kun. Valdas Aušra, atvykęs iš Lietuvos siekti mokslo laipsnio ir apsisitęs Tėviškės parapijose. Tolimesnį programos vedimą perdavė Joanai Krutulienei, kuri perskaitė garbės sen. konsulo Vaclovo Kleizos sveikinimo žodį, nes konsulas negalėjo šiame renginyje dalyvauti. Laureatus šildė parveiktas Lietuvių fondo tarybos pirmininkė Marija Remienė, parodytusi Lietuvos fondo paramą lietuviškos išlaikymui.

Komisijų pirmininkams perskaityti premijų skyrimo aktus, Kultūros tarybos pirm. Alė Keželenienė pasveikino ir įteikė padėkos laktus, o LF tarybos pirm. Marija Remienė įteikė pinigines premijas, kurias skyrė Lietuvių fondas (gaila, nepasiskelbė sumų).

Laureatų žodžiai buvo labai trumpi: Mozoliauskas pasitenkino „Ačiū“, o D. Bindokienė, kad jos numatyta padėkos žodį paveržė Ramojus, tad tepasakė irgi tik „ačiū“. Kiek plačiau kalbėjo du muzikos laureatai — Lietuvių operos vardu Vytautas Radzius, pasidžiaugęs lietuviškos Banaicio operos „Jūratės ir Kastyčio“ pastatymo išlaidų sumažinimu, ir Darius Polikaitis, padėkojęs už jo įvertinimą, o taip pat ir motinai už klausos tobulinimą, dainuojant lopsinė, kas labai svarbu muzikams. Ne-

dalyvaujant Ritai Kliorienei, jos atsiųstą padėkos laišką perskaitė programos vedėja.

Po trumpos pertraukos buvo perduota meninė dalyb, kurią peraušė Kultūros tarybos narė Nijolė Martinaitytė. Pradžioje operos solistė Audronė Gaižiūnienė, dviem išėjimais puikiai padainavo keletą dainų ir operos arijų, o muzikas Petras Aglinskas paskambino gitara. Akompanavo muzikas Ričardas Sokas. Programos atlikėjai, ypač solistė Audronė, susilaukė šilto ir garsaus publikos pritarimo.

Antroje dalyje buvo perduota Nijolės Martinaitytės paruošta ištrauka iš Juditos Vaičiūnaitės II Kanono, skirta Barborai Radvilaičiai. Čia dalyvavo aktorė Nijolė Martinaitytė — skaitovė, gitaristas Petras Aglinskas ir solistė Audronė Gaižiūnienė. Pastatymas naujoviškas, neįprastas, bet patraukliai surežisuotas ir pagrindinis aktorės Nijolės Martinaitytės sklandžiai perteiktas. Pasakojimą pajaurino skaidrėmis parodyti vaizdai ir portretai. Buvo prikelta Lietuvos istorija ir jos vadai. Išgirdome pasakojimų ir skaidrėse matėme istorinių žymūnų: Elzbieta iš Habsburgų, karalienė Boną, Radvilą (Rudiną), Kotryną iš Habsburgų, Žygiantais Augustą (1548-1572) ir Barborą Radvilaitę. Tenka pažinti Nijolei išradingumą ir meninį apipavidalinimą.

Pasibaigus programai, kuri užtruko vos dvi valandas, rengėjai visus dalyvavusius papuošė gėlėmis ir pakvietė į paviljoną pasivaikinti bei pabendrauti.

Čia ir reikėjo premijų įteikimo apžvalga užbaigti, bet... Kiek mano atmintis skiriasi, praeityje premijoms skirti LB Kultūros taryba paprašydavo Lietuvių fondą finansuoti premijas, o pati Kultūros taryba sudarydavo komisijas ir joms pavesdavo išrinkti vienoje ar kitoje kultūrinėje veikloje ryškiausią asmeninį-laureatą. Dailės ir žurnalistikos komisijos pavestą uždavinį atliko ir pasiūlė Kultūros tarybai premijuotinus asmenis, o tuo tarpu muzikos komisija sau leido ne tik atrinkti šiuos metų muzikoje pasi-piniginę premijas, kurias skyrė Lietuvių fondas (gaila, nepasiskelbė sumų).

Laureatų žodžiai buvo labai trumpi: Mozoliauskas pasitenkino „Ačiū“, o D. Bindokienė, kad jos numatyta padėkos žodį paveržė Ramojus, tad tepasakė irgi tik „ačiū“. Kiek plačiau kalbėjo du muzikos laureatai — Lietuvių operos vardu Vytautas Radzius, pasidžiaugęs lietuviškos Banaicio operos „Jūratės ir Kastyčio“ pastatymo išlaidų sumažinimu, ir Darius Polikaitis, padėkojęs už jo įvertinimą, o taip pat ir motinai už klausos tobulinimą, dainuojant lopsinė, kas labai svarbu muzikams. Ne-

dalyvaujant Ritai Kliorienei, jos atsiųstą padėkos laišką perskaitė programos vedėja. Po trumpos pertraukos buvo perduota meninė dalyb, kurią peraušė Kultūros tarybos narė Nijolė Martinaitytė. Pradžioje operos solistė Audronė Gaižiūnienė, dviem išėjimais puikiai padainavo keletą dainų ir operos arijų, o muzikas Petras Aglinskas paskambino gitara. Akompanavo muzikas Ričardas Sokas. Programos atlikėjai, ypač solistė Audronė, susilaukė šilto ir garsaus publikos pritarimo.

Antroje dalyje buvo perduota Nijolės Martinaitytės paruošta ištrauka iš Juditos Vaičiūnaitės II Kanono, skirta Barborai Radvilaičiai. Čia dalyvavo aktorė Nijolė Martinaitytė — skaitovė, gitaristas Petras Aglinskas ir solistė Audronė Gaižiūnienė. Pastatymas naujoviškas, neįprastas, bet patraukliai surežisuotas ir pagrindinis aktorės Nijolės Martinaitytės sklandžiai perteiktas. Pasakojimą pajaurino skaidrėmis parodyti vaizdai ir portretai. Buvo prikelta Lietuvos istorija ir jos vadai. Išgirdome pasakojimų ir skaidrėse matėme istorinių žymūnų: Elzbieta iš Habsburgų, karalienė Boną, Radvilą (Rudiną), Kotryną iš Habsburgų, Žygiantais Augustą (1548-1572) ir Barborą Radvilaitę. Tenka pažinti Nijolei išradingumą ir meninį apipavidalinimą.

Ar nebus Muzikos komisija peržengusi savo kompetenciją, pašelbdama garbingus ir tikrai vertus pažymėti Lietuvių operos solistus. Garbės laureatų laktus gavo šie solistai: Stasys Baras, Algirdas Brazis, Dana Stankaitytė, Aldona Stempuzienė ir Jonas Vaznelis. Jie visi verti garbės pažymėjimų, nes iškėlė Lietuvii operą Čikagoje ir iki šiol gražiai talkina. Ju ne-paminėjau programos pradžioje laureatų tarpe tik todėl, kad ne šios komisijos paskirtis dalinti tokias premijas. Čia yra jau LB Kultūros tarybos pareiga, o ne atskirų komisijų.

Žurnalistikos komisija turėjo 14 kandidatų. Ju galėjo būti ir daugiau, bet premijavo tik viena, o kitus rekomendavo Kultūros tarybai kitų metų komisija su jais supažindinti.

Muzikos komisijos principo laikantis, siemet ir žurnalistikos komisija galėjo išrinkti 10 laureatų ir 1,000 dol. premija padalinti tarp jų. Taip per metus kitus būtų „priekpta“ šimtai laureatų. Čia yra LB Kultūros tarybos veiklos pagrindas ir tik ji yra kompetentinga lyginti vertinti visas kultūrinės veiklos sritis.

Nenoriu nuvertinti komisijų darbų ir kultūrinės veiklos, bet turėtų būti vienas matas visoms veiklos sritims. Teatleidžia čia paminėti, nes tą rašau, siekdama išsivijus kultūrinės veiklos vienodo vertinimo.

Antanas Juodvalkis

Čikagos kariuomenės atkūrimo 77 metų sukakties minėjimą lapkričio 19 d., sekmadienį, Šaulių namuose. Kariuomenės šventės minėjimas prasidės, pakeliant vėliavą prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Iškilmingos pamaldos 10 val. ryte Jėzuitų koplyčioje. Pamaldų metu giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonuojant muz. M. Motekaičiui. Tuoj po pamaldų — apeigos prie Laisvės kovų paminklo, kur bus atitinkamai pagerbti žuvę lietuviai ir nepriklausomybės ir nepriklausomybės. Po šių apeigų, 12 val., minėjimas vyks Šaulių namų saleje. Paskaitą skaitys dr. Valdas Asakaitis. Meninę dalį atliks Algimantas Barniškis. Kviečiamas organizacijos su vėliavomis ir vi suomenę minėjime dalyvauti. Po minėjimo užkandžiai ir kavutė.